

دانشماری فرهنگ و تمدن گیلان

ادبیات شفاهه یلیکی

(شعر گیلان)

هادی غلام دوست

سرشناسنامه	: غلامدوست، هادی، ۱۳۸۰ -
عنوان و پدیدآور	: ادبیات شفاهی گیلکی (شرح گیلانی) / هادی غلامدوست؛
مشخصات نشر	: به اسفارش حوزه هنری گیلان
مشخصات ظاهری	: رشت: فرهنگ ایلیا، ۱۳۹۸.
فروست	: ۱۴۴ ص
شابک	: دانشنامه فرهنگ و تمدن گیلان
موضوع	: ۰ - ۶۵۲ - ۱۹۰ - ۹۶۴ - ۹۷۸
موضوع	: ادبیات عامه ایرانی -- گیلان
موضوع	: ادبیات عامه ایرانی -- گیلان -- تاریخ و نقد
موضوع	: ترانه‌های محلی ایرانی -- گیلان
رده‌بندی کنگره	: چیستان‌های گیلکی
رده‌بندی دیویی	: GR ۳۹۰ :
شماره کتابخانه ملی	: ۳۹۸ / ۰۹۵۵۲۳ :
	: ۵۷۶۸۴۶۷ :

دانشنامه فرهنگ و تمدن گیلان - ۷۲

انستیتو آفرنگ گیلان

• ادبیات شفاهی گیلکی (شوق گیلان)

• هادی غلامدوست

• سرپرست مجموعه: فرامرز طالبی

• چاپ نخست: ۱۳۹۸ • شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه • شماره ۳۸

• آماده‌سازی و نسخه‌برداری: کارگاه نشر فرهنگ‌ایلیا

• استفاده پژوهشی از این اثر با ذکر مأخذ آزاد است.
هرگونه استفاده تجاری از این اثر، به هر شکل، بدون اجازه کتبی ناشر ممنوع است.

• شابک: ۰-۰۰۰-۱۹۰-۹۶۳-۹۷۸

• نشر فرهنگ‌ایلیا؛ رشته خ آزادگان، جنب دبیرستان بهشتی، خ صفایی، خ حاتم، شماره ۴۹

• تلفن: ۳۳۳۴۴۳۳۳ ۳۳۳۴۴۳۳۲ ۰۱۳-۳۳۳۲۱۸۲۸ • دورنگار: ۰۱۳

Email: nashreilia@yahoo.com

• پست الکترونیکی:

www.artguilan.ir و www.farhangeilia.ir

• سایت‌های اطلاع‌رسانی:

فهرست

۱۱	نشانه‌ای آوانگاری
۱۳	موقعیت جغرافیایی و اقتصادی شهرستان‌های شرق گیلان
۱۳	پراکنشی جمعیت در شرق گیلان
۱۵	مذهب
۱۵	زبان
۱۵	اهمیت ادبیات شفاهی منطقه‌ی شرق گیلان
۱۷	در هم تنیده شدن کلام ترانه در ترانه‌های محلی
۱۸	روایت‌های گوناگون زندگی
۱۸	روایت مرگ و جدایی
۱۹	قصه‌ی دلدادگی
۱۹	شعرهای غربی
۲۰	خدمت سربازی
۲۱	چند ترانه محلی
۲۵	ترانه‌های نوغان‌کاری، چایکاری و
۳۳	ترانه‌های پیشواز نوروز
۴۰	ترانه‌های کودکان
۴۶	ترانه‌های آئینی
۷۷	ترانه‌های خاطرخواهی
۸۳	نمونه‌هایی از افسانه‌های شرق گیلان
۱۰۳	چیستان‌ها
۱۰۳	چیستان‌های گالشی و کوهپایه‌ای
۱۰۶	چیستان‌های مناطق جلگه‌ای
۱۱۳	مثل‌ها
۱۱۳	ضرب‌المثل‌های گالشی و کوهپایه
۱۱۶	ضرب‌المثل‌های جلگه‌ی شرق گیلان
۱۲۲	کتاب‌شناسی
۱۲۷	چکیده انگلیسی

یادداشت حوزه‌ی هنر، گیلان

گیلان بی هیچ گزافه و گمان یکی از من سالتین زیستگاه‌ها و خاستگاه‌های فرزندان ایران زمین است. این در زمین سحرانگیز و خرم چون رشک بهشت، فراخنای تاریخ ایران و فرازگاه تاریخ ساج ایران است. گیلان از دیرین روزگاران، پناهگاه گریزندگان از ستم خلفا بوده و چه بسیار از دین داران و پناه‌آورانی که در این دیار بالیدند و با یاری مردمان آن، حکام جور و ستم را از تخت فروکشیدند.

این دیار همان دیاری است که علویان را از تیغ ستم نجات اموی و عباسی پاس داشت، همان دیاری است که بیگانگان یونانی، عرب و ترک هرگز نتوانستند بر آن دست یازند و از آن باج ستانند.

ولی امروز از گیلان بزرگ چه مانده است جز نشانه‌هایی در دل کتاب‌های تاریخ و بناهایی که رو به ویرانی‌اند و یادها و نواحی در باورها و آیین‌ها و آواهایی که بر زبان مردان و زنان این دیار به زیبایی نشسته‌اند و بر شیوه‌های زیست مردم سامان دلالت دارند.

برای شناخت آن چه از این میراث بزرگ مانده است، باید گام‌های استوار برداشت و دستاورد پژوهش‌ها و تحقیقات اندیشمندان را گردآوری و به نسل جوان و نسلی که فردای این دیار از آن اوست، سپرد.

شناخت و بازکاوی این زوایای آشکار و پنهان از سال‌ها پیش اساسی‌ترین دغدغه‌ی فکری و فرهنگی ما بود و امروز دانشنامه‌ی فرهنگ و تمدن گیلان گامی کوچک ولی محکم در راستای رسیدن به این هدف است.

این مجموعه حاصل تحقیقات و پژوهش‌های جمعی از گیلان‌شناسان زبده است. پر بودا نیست که برنامه‌ریزان بتوانند از نتایج این مطالعات و پژوهش‌ها در روند توسعه‌ی فرهنگی، اجتماعی و حتی اقتصادی برای ترسیم چشم‌انداز آینده‌ی استان سود ببرند.

بر خود فرض می‌دانم از تمامی کوشندگان این کار سترگ، به ویژه محققان و پژوهندگان، ناشر گرامی و شورای محترم پژوهشی دانشنامه‌ی فرهنگ و تمدن گیلان تقدیر نمایم. بیان گزار دوستانی باشم که مشوق ما برای ادامه‌ی این راه هستند.

غلامرضا قاسمی